

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU
T. 03.04.2013 E.2012/4-1227 K.2013/436

ÖZET :

Davacı, davalının etkili eylemi sonucu yaralandığını belirterek bakıcı gideri ile geçici iş göremezlik zararını istemiştir. Yerel Mahkemece, davacının yaralanmasına ilişkin rapor getirilerek davacının kaç günde iyileşeceği (tıbbi şifa süresi) belirlenmeli, yaralanma derecesinin bakıcı gideri yapılmasını gerektirip gerektirmeyeceği tespit edilerek karar verilmesi gerekir.

Ayrıca davacı, tedavi amaçlı yaptığı yol giderini de istemiştir. Bu tür istemin ispatı için mutlaka bir belgenin sunulması gerekmektedir. Yaralanmanın niteliğine göre ne kadarlık yol gideri yapıldığı belirlenmeli, şayet belirlenemiyorsa takdiren bir miktar yol giderine karar verilmelidir. Mahkemece, maddi tazminat talebi ispatlanamadığından reddi hukuka aykırıdır.

KARAR :

Dava, haksız fiil hukuksal nedenine dayalı manevi ve maddi tazminat isteğine ilişkindir. HGK.da yapılan görüşmeler sırasında öncelikle mahkemece kurulan hükmün HUMK.nun 298 ve 388.maddelerine uygun olarak kurulup kurulmadığı hususu önsorun olarak tartışılmış ve hükmün usulüne uygun kurulduğu oybirliği ile kabul edilerek önsorun bu şekilde aşılmıştır.

Davacı vekili, davalının 16.04.2004 tarihinde müvekkilinin koluna ve vücudunun çeşitli yerlerine vurmak suretiyle darp ettiğini, Mengen Asliye Ceza Mahkemesinin 2005/41 E. 2006/09 K. ve 14.03.2006 tarihli ilamı ile de davalının cezalandırılmasına karar verildiğini, olay sonrasında müvekkilinin günlük işlerini yapamadığını, Adli Tıp Kurumu 2.İhtisas Kurulunca düzenlenen raporda kırığın basit tıbbi müdahale ile giderilebilir durumda olmadığı, saptanan kırığın hayat fonksiyonlarını orta derecede etkileyecek nitelikte olduğu ve 15 gün mutad iştigaline engel teşkil edeceğinin belirtildiğini, kolundaki alçının çıkarılmasının yaklaşık iki ayı bulmuş olması ve bu zaman diliminde devamlı bir kişinin yardımına muhtaç kaldığını, müvekkilinin köy yerinde hayvancılık ile geçindiğini, olaydan sonra hayvanlarına bakmadığını, bakıcı tutmak zorunda kaldığını, tedavi süresince tedavi gördüğü Bolu Devlet Hastanesi'ne geliş gidişte yol ücreti ödemek zorunda kaldığını belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 4.000.00 TL maddi, 4.000.00 TL manevi tazminatın davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, maddi tazminat talebi ispatlanamadığından reddine, manevi tazminat talebinin kısmen kabulüne dair verilen karar; Özel Dairece, yukarıda metni aynen yazılı karar ile bozulmuş; mahkemece, önceki gerekçeler tekrar edilmek suretiyle direnme kararı verilmiştir.

Direnme kararını, davacı vekili temyize getirmektedir.

Uyuşmazlık maddi tazminata ilişkindir.

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; maddi tazminat talebi yönünden mahkemece yapılan araştırmanın hüküm kurmaya yeterli olup olmadığı, yeni araştırma yapılmasının gerekip gerekmediği, noktasında toplanmaktadır.

Öncelikle belirtilmelidir ki, eldeki davada sorumluluğun kaynağını haksız fiil oluşturmaktadır.818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 41 ve devamı maddelerinde Haksız Muamelelerden Doğan Borçlar üst başlığı altında haksız fiile ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Anılan Kanununun Mesuliyet Şeraiti başlıklı 41.maddesi: "Gerek kasten gerek ihmal ve teseyyüp yahut tedbirsizlik ile haksız bir surette diğer kimseye bir zarar ika eden şahıs, o zararın tazminine mecburdur."

"Ahlaka mugayir bir fiil ile başka bir kimsenin zarara uğramasına bilerek sebebiyet veren şahıs, kezalik

o zararı tazmine mecburdur.”

Hükmünü amir olup; Zararın Tayini Başlıklı 42.maddesinde ise;

“Zararı ispat etmek müddeiye düşer, zararın hakiki miktarını ispat etmek mümkün olmadığı takdirde hakim, halin mutat cereyanını ve mutazzarın olan tarafın yaptığı tedbirleri nazara alarak onu adalete tevfikân tayin eder.”

Düzenlemesine yer verilmiştir.

Tazminat Miktarının Tayini başlıklı 43.maddesinde de:

“Hakim, hal ve mevkiin icabına ve hatanın ağırlığına göre tazminatın suretini ve şümulünün derecesini tayin eyler.Zarar ve ziyan irad şeklinde tayin olunduğu takdirde borçludan icabeden teminat alınır.”
Hükmü yer almaktadır.

Görüldüğü üzere, gerek kasten gerek ihmal ve acemilik ya da tedbirsizlik ile, gerekse de bilerek ahlaka aykırı bir fiil ile haksız bir şekilde diğer kimseye bir zarar veren kişi, o zararın tazminine mecburdur. Bu zararı ispat etmek iddia edene düşerse de, gerçek zararın miktarının ispat edilemediği durumda hakim bu zararı, halin olağan gelişimini ve zarar gören tarafın yaptığı tedbirleri gözeterek, belirler. Zararı böylece belirleyen hakim, hal ve mevkiin icabına ve hatanın ağırlığına göre tazminatın şeklini ve kapsamını tayin ve tespit eder. Hal ve mevkiin icabından amaç ise, somut olayın niteliğidir.

Kaynağına, sebebine, zarar veren ile zarar gören arasındaki hukuki ilişkiye ve her somut olayda farklı şekillerde gündeme gelebilecek benzeri ölçütlere göre, zararın niteliği, kapsamı ve miktarı, her olayın kendine özgü yapısı içerisinde, değişen bir özellik gösterecektir.

Maddi tazminat ise, bir kimsenin mamelekinde iradesi dışında meydana gelen eksilmenin, eş söyleyişle maddi zararın giderilmesi için sorumlu olan şahıs tarafından yerine getirilmesi gereken edadır. Diğer bir tanımla da tazminat, borçlu tarafından yapılan ve alacaklı mamelekindeki eksilmeyi telafi eden bir edadır. Tazminat hukukunun bir ilkesi olarak, sorumluluk şartları gerçekleştiği takdirde, zarar veren, zarar görenin malvarlığında oluşan eksilmeyi gidermek durumundadır.O halde, kişinin malvarlığında veya manevi varlığında ortaya çıkan eksilme olarak tanımlanan zararın oluşması, ona neden olanın tazminat yükümlülüğünü doğurur.

Yükümlü olunan bu tazminat miktarının belirlenmesinde yukarıda açıklanan ilke ve yöntemler uygulanacaktır.

Zararın ispatı davacıya düşmekte ise de, hakim gerçek zararın miktarının ispat edilip edilemediğini gözeterek, ispat edilememişse bu zararı kendisi yasada belirtilen koşullarla tespit edecek; ardından da bu zararın giderilebilmesi için tazminat miktarını yine kanunda aranan usul ve esaslar çerçevesinde belirleyecektir. Ancak, hükmedilecek tazminat, hiçbir şekilde zarar miktarından fazla olamaz. (Turgut Uyar, Açıklamalı-İçtihatlı Borçlar Kanunu Genel Hükümler, Birinci Cilt, 1990 bası, s.549).

Kısaca, tazminat miktarının belirlenmesinde, zarar görenin gerçek zararının esas alınması zorunlu olup; burada ilke, zarar doğurucu eylem, zarar görenin malvarlığında gerçekten ne miktarda bir azalmaya neden olmuş ise, zarar verenin tazminat borcu da, o miktarda olmalıdır. Aynı ilkeler Hukuk Genel Kurulu'nun 18.12.2010 gün ve 2010/7-530 E. 2010/636 K. sayılı kararında da vurgulanmıştır.

Tüm bu açıklamalar ışığında somut olay irdelendiğinde:

Davacı dava dilekçesinde, davalının etkili eylemi sonucu yaralandığını belirterek bakıcı gideri ile geçici iş göremezlik zararını istemiştir. Yerel Mahkemece, davacının yaralanmasına ilişkin rapor getirtilerek davacının kaç günde iyileşeceği (tıbbi şifa süresi) belirlenmeli, yaralanma derecesinin bakıcı gideri yapılmasını gerektirip gerektirmeyeceği tespit edilerek oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekir.

Ayrıca davacı, tedavi amaçlı yaptığı yol giderini de istemiştir. Bu tür istemin ispatı için mutlaka bir belgenin sunulması gerekmektedir. Yaralanmanın niteliğine göre ne kadarlık yol gideri yapıldığı belirlenmeli, şayet belirlenemiyorsa yukarıdaki ilkeler ışığında Borçlar Kanununun 42.maddesi gözetilerek takdiren bir miktar yol giderine karar verilmelidir.

Yerel Mahkemece yukarıda açıklanan ilkeler ışığında araştırma yapılarak sonucuna göre karar vermek gerekirken, yanılığılı gerekçe ile maddi tazminat talebinin reddine karar verilmiş olması doğru görülmemiştir.

Direnme kararı, bu nedenle bozulmalıdır.

SONUÇ :

Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6217 sayılı Kanununun 30.maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa eklenen Geçici madde 3 atfıyla uygulanmakta olan 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'un 429.maddesi gereğince BOZULMASINA 03.04.2013 gününde oybirliği ile karar verildi.